

La xacra de la desnutrició

Prop de 55 milions d'infants de tot el planeta pateixen desnutrició i el 5% es troba en risc de mort. Els casos més severos requereixen intervenció humanitària perquè no hi perdin la vida. Els aliments terapèutics esdevenen l'únic recurs efectiu

Solidaris

MIQUEL ÀNGEL MARIA
www.miquelmaria.cat

El mitjà és el missatge

Ho va dir Marshall McLuhan fa una pila d'anys, i de cada dia té més raó. Significa, entre altres coses, que no sols és important allò que es diu sobre un determinat tema, sinó també, i probablement encara més, de quins temes es parla, quins temes ens ocupen. Amb la irrupció i extensió de les tecnologies de la informació, la quantitat de missatges que es llencen i circulen a través de tots els canals s'ha multiplicat de manera exponencial. És cert que això dificulta les possibilitats de processar tota la informació que apareix sobre qualsevol tema, però també ho és que la gran quantitat d'informacions permet, molt més que abans, prendre el pols a l'estat d'opinió per discernir realment allò

La desproporció entre els casos mortals de grip A i de fam evidencia quines són les prioritats

que interessa d'allò que, malgrat que hom digui que interessa, és pura retòrica. No sé si m'explic. Un exemple: anau a internet, feis una recerca sobre un tema, i la quantitat de referències que el cercador us en mostri serà un termòmetre de l'interès que aquesta qüestió mereix avui al món.

El senyor Google, molt atent a aquests filicomissos, s'ha empecat una manera de fer això en relació amb la grip A: ha muntat "Google Flu", una mena d'escàner que informa, en temps real, de la incidència de la grip en el món, país a país. No ha pensat a muntar, en canvi, un observatori semblant que ens informi de la desnutrició al món, que ens digui quanta gent mor de fam cada dia, i a on mor. L'esgarrifosa desproporció entre la prevalença de casos mortals de grip -quatre gats- i de fam -una munió dantesca- evidencia quines són les nostres autèntiques prioritats, i mostra, també, el nostre índex de vergonya.

Text: Miquel Ripoll Perelló

PALMA La desnutrició infantil és un dels problemes endèmics del segle XXI. Tot i la sobreproducció d'aliments de les societats benestants, la manca d'accés als productes bàsics continua marcant la realitat quotidiana de 55 milions d'infants d'arreu del planeta.

Segons estimacions d'organismes internacionals, un terç d'aquest grup de menors de 5 anys morirà a causa d'això. La desnutrició, però, no és un fenomen unitari i les causes, els diagnòstics i els tractaments en l'àmbit social tampoc no ho són. Hi ha dos grans grups d'al·lots amb mala alimentació. D'una banda, els que presenten una desnutrició crònica (que majoritàriament viuen a l'Amèrica Llatina, en especial a Guatemala) i, de l'altra, els que en presenten una d'aguda, que pot posar en perill les seves vides.

Aquest darrer cas és el més alarmant i bona part de l'ajuda humanitària destinada per l'ONU, organismes internacionals i entitats se centra a pal·liar-ne les devastadores conseqüències. Hi ha dues zones paradigmàtiques on es registra aquest tipus de desnutrició: la zona del Sahel, que va de l'Àfrica central fins a les costes de Somàlia; i la que s'estén de l'Àsia central fins al sud-est del mateix continent. Una realitat que cal conèixer i contra la qual cal lluitar.

En aquest sentit, aquest mes ha tingut lloc a Palma una taula rodona, a la Fundació la Caixa, en la

MSF ha iniciat una campanya per combatre la desnutrició infantil.

qual han participat experts d'Unicef, Acció contra la fam i Metges Sense Fronteres (MSF), tres organitzacions especialitzades que dia rere dia s'enfronten amb la desnutrició infantil sobre el terreny i que han desenvolupat, enguany, una campanya per assolir una reforma de l'ajuda alimentària internacional. De fet, només l'any 2008, MSF atengué als seus centres més de 210.000 menors amb desnutrició aguda severa.

Com explica per a *dBalears* Joan Tubau, cap d'operacions de Metges Sense Fronteres, "prop del 30% dels infants que presenten aquest trastorn en moren al cap de 20 o 25 dies". En aquests casos extrems, no es dubta a qualificar la desnutrició de malaltia greu. "Nosaltres els tractam com a ma-

lalts", afirma, per afegir que "el primer que cal és evitar que es morin". "L'acció ha de ser immediata" i ho consideram una intervenció humanitària de primera necessitat. Un dels tractaments més revolucionaris per combatre

Tan sols l'any passat Metges Sense Fronteres va atendre 210.000 menors amb desnutrició aguda severa

Els aliments preparats RUTF permeten arribar a 10 vegades més nins que amb les farines convencionals

aquest tipus de desnutrició greu és el RUTF, un sobret de pasta de Mani que conté els 40 nutrients essencials que necessiten els infants per sortir del perill.

"Aquests aliments terapèutics preparats tenen l'avantatge que no s'han de dissoldre en aigua i es poden donar directament a l'infant", explica Tubau. Així, les mares no han de deixar els petits en centres de salut ni en hospitals i el tractament es pot seguir de manera ambulatoria i des de casa. "Això hi fa molt", afegeix Tubau, que assegura que al cap de 15 dies el infants surten de la situació de risc. En conclusió, gràcies a aquest producte es pot arribar, ni més ni pus, que a deu vegades més al·lots que amb els tractaments que es feien servir fins ara.

Són molt cars

No obstant això, actualment els RUTF només arriben a un 9% dels 19 milions d'infants amenaçats per la desnutrició aguda severa al món: els programes d'ajuda alimentària continuen subministrant barreges de farines enriquides exclusivament d'origen vegetal, tot i que no serveixen per guarir aquesta classe de desnutrició. A més, el preu per adquirir-los n'és un altre entrebanc. Així, si per a un europeu aconseguir el medicament costa devers 30 cèntims, en certes zones pot arribar a ser inassumible per una família. "Nosaltres optam perquè aquest tipus d'aliments sigui genèric i s'inclouï en els protocols d'actuació internacional", conclou.